

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

תורת הניקוד

תשע"ח – קורס שנתי

ד"ר משה קהן

מסלול/התמחות: קמפוס רחובות. מתמחים בחוג ללשון העברית

היקף שעות: 2 ש"ש סמיסטריאליות

תוכן הקורס ומטרות הקורס/רציונל

מטרות הקורס הן תאורטיות ויישומיות: ללמוד כללי ניקוד בסיסיים של הפועל, השם והמיליות; לעמוד על תהליכים בסיסיים בתורת ההגה והצורות הקשורים בכללי הניקוד ואת ההבנה בהם; לשפר את ההגייה המבוססת על כללי הניקוד. במהלך הקורס נעמוד גם על רובדי הלשון השונים – הלשון המקראית, לשון חז"ל ולשון השירה בימי הביניים.

מבנה הקורס

דרך ההוראה: השיעור יתנהל בדרך של הרצאות, תרגול בשיעור ועבודה עצמית של הסטודנטים על פי הסברים ותרגילים ובאמצעות אתר האקדמיה ללשון העברית.

נושאי הלימוד העיקריים: עיצורים ותנועות, אמות הקריאה, שוואים, דגשים, הברות, טעם, חוקים מתקדמים הנובעים מחוק ניקוד ההברות, אותיות השימוש, השפעת הטעם על התנועות, מערכת הפועל הבסיסית. הגזרות למיניהן ומשקלי השם.

חובות/דרישות הקורס

מטלות הקורס: נוכחות, והכנת שיעורי בית

מרכיבי הציון הסופי ודרך חישובו: בחנים במהלך השנה – 30%; ומבחן סופי – 70%

דרכי התקשרות עם המרצה

כתובת דוא"ל:

moshumiryamk@gmail.com

ביבליוגרפיה

רשימת מקורות בסיסיים:

בלאו, י' (1978). *דקדוק עברי שיטתי*. ירושלים: המכון הישראלי להשכלה בכתב.

ברקלי, שי (תשלי"ג). *לוח הפעלים השלם*. ירושלים: ראובן מס.

ברקלי, שי (תשלי"ג). *לוח השמות השלם*. ירושלים: ראובן מס.

גושן-גוטשטיין, מ' (תשנ"ז). *הדקדוק העברי השימושי* (מהדורה מורחבת ומתוקנת מאת צפורה

שפירא). ירושלים ותל אביב: שוקן.

קמפוס אלקנה ללשון העברית: <http://hebrew-academy.huji.ac.il>

אלקנה, ד"ר אפרים

מיקוד 44814

טלפון: 03-9061301

פקס: 03-9061342

דוא"ל: dekan@orot.ac.il

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3

ת"ד 1106, רחובות 76110

טלפון: 08-9485662

פקס: 08-9485686

דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

החלטות האקדמיה בדקדוק (מהדורה שלישית, תשע"ה). ירושלים: האקדמיה ללשון העברית.
*ימיני, ב' (1999). הלשון בראי הטקסט, א' + ב'. הוצאת המחברת.
למד לשונך: עלונים ומפתחות (תשנ"ד). ירושלים: האקדמיה ללשון העברית (מצוי גם באתר
האקדמיה ללשון העברית).
מגיד, ח' (1982). ילקוט תיקוני הגייה. תל אביב: קרני.
*נצר, נ' (1976). הניקוד הלכה למעשה. תל אביב: מסדה.
עיין ערך לשון: תורת הצורות א (1994). רמת אביב: מטח.
עיין ערך לשון: הגה וצורות ב (1996). רמת אביב: מטח.
עיין ערך: לשון, הבנה והבעה (ללא תאריך). רמת אביב: מטח.
ספרי לימוד לבתי הספר ב"תורת ההגה והצורות".

מילונים (מבחר)

אבן-שושן, א' (תשי"ל). המילון החדש. ירושלים: קריית ספר.
בחס, ש' ומישור, מ' (עורכים). (תשנ"ה). מילון החווה. תל-אביב: ספריית מעריב ואיתאב.
אבניאון, א' (עורך). (תשנ"ח). מילון ספיר. תל אביב: הד ארצי ואיתאב.
אזר, מ' (עורך) (תשס"ג). מילון אבן-שושן מחודש ומעודכן לשנות האלפיים. תל אביב: עם עובד,
זמורה-ביתן, דביר וידיעות אחרונות.
סיון, ד' ופרוכטמן, מ' (2007). מילון מקיף אריאל. קריית-גת: קוראים.
רודריג-שורצולד, א' וסוקולוף, מ' (תשנ"ב). מילון למונחי בלשנות ודקדוק. אבן יהודה: רכס.
שוויקה, י' (תשכ"ז). רב מילים - המילון השלם עברי-עברי. תל אביב: המרכז לטכנולוגיה
חינוכית (מצוי גם בצורה מקוונת).

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פקס: 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il